

PODPORA INKLUZÍVNEJ EDUKÁCIE V MATERSKEJ ŠKOLE PROSTREDNÍCTVOM KOOPERATÍVNYCH HIER

PaedDr. Eva Sobinkovičová

odborný garant projektových aktivít NP MRK II

eva.sobinkovicova@mpc-edu.sk

„Čo dokážeme dnes spoločne , to v budúcnosti zvládneme sami.“

Kooperatívna výučba má v inkluzívnej edukácii zvláštny význam. Je charakteristická vytvorením triednej učebnej atmosféry, v ktorej môžu deti s rôznymi schopnosťami a záujmami pomocou vzájomnej spolupráce realizovať a rozvíjať svoj potenciál. Nastáva vtedy, keď všetky deti v triede spolupracujú v skupinkách, aby dosiahli spoločné učebné ciele. Princípy kooperatívneho učenia prispievajú k uplatneniu humanistickej dimenzie výchovy a vzdelávania, k ich osobnostnému a sociálnemu aspektu a k posilneniu ich demokratického a participujúceho charakteru (Jablonský, 2010). Kooperatívna edukácia kladie náročné požiadavky na riadiacu činnosť pedagóga, ten sa stáva najmä organizátorom, poradcom, usmerňovateľom samostatnej práce skupín detí.

Kooperatívne hry sú hry zdieľania, spolupráce, prijatia. Sú štruktúrované tak, že každý hráč v nich vyhráva, nikto neprehrá, deti hru hrajú so spoluhráčom a nie proti nemu. **„Sú to hry, v ktorých sa hráči snažia o jeden spoločný, všetkými žiaduci cieľ“** (Kasíková, 2010).

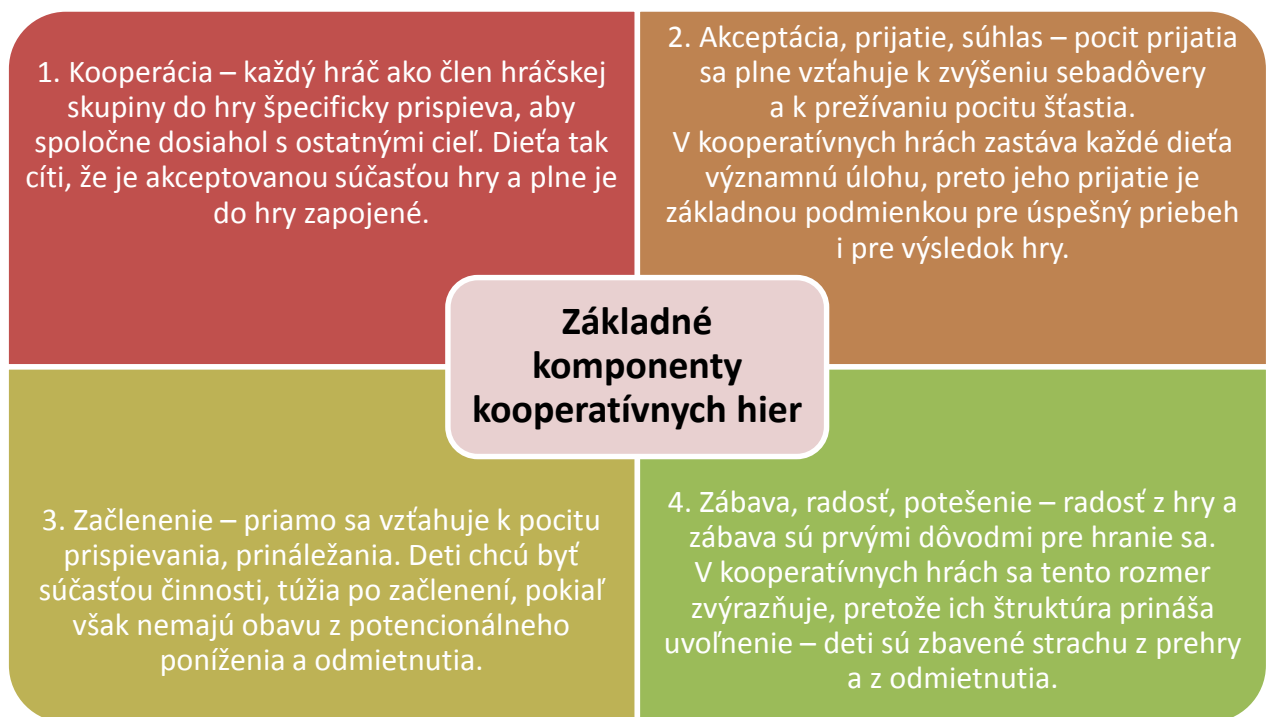
Kooperatívne hry:

- prinášajú radosť,
- prostredníctvom nich sa účastníci učia pozitívnemu vedomiu o sebe, o druhých, o svete,
- eliminujú strach zo zlyhania a pocit zlyhania,
- upevňujú dôveru v seba ako hodnotnej osoby, podporujú seba prijatie,
- obsahujú výzvu – stimuláciu k spoločnej úspešnej činnosti.

Deti v hrách rady súťažia, no kooperatívne hry im túto možnosť neposkytujú, preto si niektoré deti/hráči musia na novú hrovú situáciu zvykať. Návyk sa dostaví rýchlo, pokiaľ je

trieda/skupina detí vedená aj v iných činnostiach kooperatívnymi spôsobmi. Pravidelnou realizáciou kooperatívnych hier hlavne deti predškolského veku prenášajú svoje kooperatívne správanie aj do neriadených aktivít.

Kooperatívne hry majú štyri **základné komponenty**, ktoré sú dôležité pre ich komplexnosť (Kasíková, 2010):

Príklady kooperatívnych hier

HRA NA GEOMETRICKÉ TVARY

Deti dostanú špagát primeranej dĺžky podľa počtu hráčov, ktorého sa všetci v rade chytia. Od tejto chvíle nerozprávajú. Ich úlohou je vytvoriť spoločne štvorec (alebo iný geometrický tvar) bez toho, aby sa slovne dohovárali. Kto si myslí ako prvý, že štvorec je hotový, zodvihne ruku. Predpokladom tejto hry je poznanie geometrických tvarov.

KRESBA VO DVOJICI

Deti rozdelíme do dvojíc, ktoré sa posadia oproti sebe. Medzi sebou majú jeden spoločný papier, na ktorý majú nakresliť jednou ceruzkou, ktorú držia obaja naraz, spoločné dielo. Po skončení kresby sa deti vyjadrujú, ako sa im spolu kreslilo, kto kreslenie riadil, kto sa viac prispôboval a pod.

KRESBA V SKUPINE

Úlohou skupiny detí je nakresliť na veľký baliaci papier spoločný dom so zariadením a okolie domu na veľký baliaci papier bez toho, aby sa pri kreslení rozprávali. Po skončení kreslenia (cca 15 min.) si kresbu prezrú a ich úlohou je nakresliť samého seba tam, kde by sa dobre cítil. V debata sa deti vyjadrujú, prečo sa umiestnili na dané miesto, ako sa im pracovalo na spoločnom diele, kto najviac/najmenej zasahoval do kresby a prečo.

ZBERAČI

Deti sa rozdelia do dvojíc a postavia sa vedľa seba tak, aby sa mohla zviazať pomocou šatiek jedna noha s nohou partnera (pravá s ľavou). Takto naviazaní musia pozbierať čo najviac kociek porozhadzovaných po zemi do vedierka, ktoré spoločne držia, alebo poukladať ich na vopred určené miesto. Zvíťazí dvojica, ktorá ich nazbiera najviac. Hra sa končí, keď sú všetky kocky vyzbierané.

FUTBAL V KRUHU

Deti utvoria kruh, v ktorom sa držia za ruky. V takejto pozícii si kopú navzájom v kruhu loptu. Behom hry si nesmú deti pustiť ruky, preto musia spolupracovať s tým dieťaťom, ktoré má práve loptu a prihráva ju. Prihrávanie lopty nemusí prebiehať náhodne – kopajúci hráč vopred povie meno dieťaťa a potom sa mu snaží loptu prihrať.

STOPY

Na zem rozložíme veľký papier. Počas tichej relaxačnej hudby skupina detí maľuje voskovkami veľkú lúku s kvetmi. Po dokončení si pomaľujú chodidlá pripravenými prstovými farbami. Deti sa pomaly prechádzajú po kvetinovej lúke a zanechávajú na nej svoje stopy.

Bibliografické zdroje:

1. ERKERT, A. 2011. *Hry pro usměrňování agresivity*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-889-2.
2. JABLONSKÝ, T. 2010. *Kooperativní učení jako jeden z výchozích principů inkluzivní edukace*. In: LECHTA, V. (ed.). 2010. *Základy inkluzivní pedagogiky*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-679-7.
3. KASÍKOVÁ, A. 2010. *Kooperativny učení, kooperativny škola*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-712-1.
4. http://www.poradnakk.sk/hry_pre_koordinatorov.html